

Muistio

Projekti	Kangasniemen Huuhtimäen tuulivoimahanke YVA OYK
Projekti nro	1510081052
Aihe	Ennakkoneuvottelu
Päivämäärä	20.2.2024
Paikka	Teams
Koollekutsuja	Eeva-Riitta Jänönen / Ramboll Finland Oy Etelä-Savon ELY-keskuksen puolesta
Laatija	Anni Mannonen / Ramboll Finland Oy
Osallistujat	Sari Linturi-Sahlman, hallintojohtaja / Kangasniemen kunta Mikko Korhonen, tekninen johtaja / Kangasniemen kunta Jari Väyrynen, toimitusjohtaja / Järvi-Suomen Tuuli Oy Eeva-Riitta Jänönen, YVA-konsultin projektipäällikkö / Ramboll Finland Oy Elina Nissinen, kaavakonsultin projektipäällikkö / Ramboll Finland Oy Anni Mannonen, YVA-projektikoordinaattori / Ramboll Finland Oy Anni-Mari Nikkarikoski, luontoselvitysten projektipäällikkö / Ramboll Finland Oy Marko Tantt, aluesuunnittelupäällikkö / Etelä-Savon maakuntaliitto Katri Nousiainen, rakennustutkija / Riihisaari – Savonlinnan museo Martti Koponen, arkeologitutkija / Riihisaari – Savonlinnan museo Katri Mattelmäki, liikennejärjestelmäasiantuntija / Pohjois-Savon ELY-keskus Eira Luokkanen, yksikönpäällikkö / Etelä-Savon ELY-keskus (poistui klo 10:46) Eero Korhonen, yksikönpäällikkö / Etelä-Savon ELY-keskus Sirpa Peltonen, maankäyttöasiantuntija / Etelä-Savon ELY-keskus Lauri Puhakainen, ryhmäpäällikkö / Etelä-Savon ELY-keskus Jaana Leppänen, ilmastoasiantuntija / Etelä-Savon ELY-keskus Teemu Oittinen, vesitalousasiantuntija / Etelä-Savon ELY-keskus Juuso Pätynen, vesistösuunnittelija / Etelä-Savon ELY-keskus Satu Karjalainen, maankäyttöasiantuntija / Etelä-Savon ELY-keskus (pj) Leena Mäkelä, ympäristönsuojelun asiantuntija / Etelä-Savon ELY-keskus Jenni Ruottinen, luonnonsuojelu, maankäyttö / Etelä-Savon ELY-keskus Päivi Rahikainen, aluesuunnitteluasiantuntija / Etelä-Savon maakuntaliitto Sanna Poutamo, ympäristöpäällikkö / Etelä-Savon maakuntaliitto Laura Vikman, kulttuuriympäristöasiantuntija / Etelä-Savon ELY-keskus Hanne Siikström, ympäristöylitarkastaja / Pohjois-Savon ELY-keskus Poissaolijat
Poissa	
Tiedoksi	
Asialista	1 Ennakkoneuvottelun avaus ja läsnäolijoiden esittäytyminen 2 Hankkeen esittely 3 YVA-menettely ja sen aikataulu 4 Kaavoitus 5 Jatkotoimenpiteistä sopiminen 6 Ennakkoneuvottelun päättäminen

Päivämäärä 22.2.2024

Ramboll
Kansikatu 5B
33100 TAMPEREP +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://www.ramboll.com/fi-fi/>

1 Ennakkoneuvottelun avaus ja läsnäolijoiden esittäytyminen

Satu Karjalainen avasi kokouksen klo 9:00. Sovittiin, että Satu Karjalainen toimii puheenjohtajana ja konsultti sihteerinä.

Läsnäolijat esittäytyivät lyhyesti.

2 Hankkeen esittely

Jari Väyrynen esitteli hankkeen. Hankkeesta vastaavana toimii Järvi-Suomen Tuuli Oy, joka on tätä hanketta varten perustettu yhtiö. Yhtiö on kokonaan Suur-Savon Sähkö Oy:n omistama.

Eeva-Riitta Jänönen esitteli hankealueen, YVA-menettelyn, YVA-ohjelman sisältöä, nykytilaa, laadittavat selvitykset sekä tulevaa vaikutusten arviointia. Esitys on toimitettu ennakkoina kutsutuille.

Elina Nissinen esitteli kaavatilannetta.

Seuraavat asiat nostettiin esiin keskustelussa liittyen hankkeeseen ja YVA-menettelyyn:

- Marko Tantt: Maakuntahallitus on hyväksynyt 4. vaihemaakuntakaavan luonnoksen palautteisiin esitetyt vastineet. Palautteen ja vastineiden perusteella kaavaan tulee muutoksia, joista merkittävin tätä hanketta koskeva on se, että tv 6.902 alueen rajausta tullaan muuttamaan. Tavoitteena on, että kaavaehdotuksen viranomaiskuuleminen pidetään touko-kesäkuussa 2024 ja julkinen kuulemiskierros syksyllä 2024. Maakunnassa on vireillä myös 3. vaihemaakuntakaava, jonka luonnos tulee nähtäville aikaisintaan alkuvuodesta 2025.
- Sari Linturi-Sahlman: Tässä hankkeessa on erityisen tärkeää huomioida asukaskyselyn laajuus ja toteuttamistapa sekä aikataulutus. Kyselyn olisi hyvä olla anonyymi, koska hankkeelle on jo tullut esiin vastustusta. Myös työpajoja on joidenkin hankkeiden osallistamisessa hyödynnetty.

Eeva-Riitta Jänönen totesi, että ei ole päätetty vielä, missä muodossa asukaskysely toteutetaan, mutta vaihtoehtoina on esimerkiksi lähettää kysely lähialueen asukkaille ja vapaa-ajan asukkaille (3–5 km säteellä hankealueesta) tai kaikille avoin kysely. Asukaskysely on suunniteltu toteutettavan syksyllä.

- Mikko Korhonen: Hankkeeseen liittyen on jo saatu paljon palautetta, jotka toimitetaan konsultille huomioitavaksi. Eeva-Riitta Jänönen totesi, että kannustetaan antamaan palautetta myös virallisessa kuulemisessa, kun aineistoa on enemmän nähtävillä.
- Satu Karjalainen: Kannattaa harkita hankevaihtoehtoa myös pienemmällä voimalamäärällä. Seitsemän voimalaa vaikuttaa suurelta määrältä tässä tapauksessa ja välkevaikutukset voivat tulla haasteeksi ainakin alustavalla sijoittelulla.

Olisi hyvä esittää kartalla, kuinka kauas mitkäkin vaikutukset ulottuvat.

Sähköaseman paikka ja mahdollinen betoniasema olisi hyvä suunnitella jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta vaikutukset voidaan arvioida tarkemmin niiden kohdalta.

Hankkeen tekniseen kuvaukseen tarvitaan tieto maa-aines menekistä, paljonko menee tiestöön, tasauksiin ja perustuksiin sekä, jos mahdollista, mistä maa-ainekset hankitaan.

Etelä-Savossa voimalinjojen ja sähköasemien riittävyys kanssa voi tulla haasteita. Fingridiltä tulee varmistaa, onko nykyisellään mahdollista vastaanottaa myös tämän hankkeen tuotanto. Sarvikangas on toinen hanke, joka tulossa Kauppilan sähköasemalle.

- Katri Mattelmäki: Hankealueen saavutettavuusselvitys laadittava ja liikenteen näkökulmasta huomioitava, mistä alueelle kuljetaan ja mistä satamasta tuulivoimaloiden osat kuljetetaan. VT13

kulkee hankealueen läheltä, mutta selvitettävä, onko tarkoitus kuljettaa kaikki maa-aineksetkin sitä kautta, vai pienempiä teitä pitkin. Lisäksi on selvitettävä, mitä teitä pitää parantaa sekä huomioida esim. koulukuljetuksille aiheutuvat vaikutukset ja haja-asutusalueen asukkaiden kulkemiset. Kannattaa huomioida Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Tuulivoimarakentaminen tienpitäjän näkökulmasta -selvitys (raportteja 10/2023), jossa tarkemmin saavutettavuusselvityksen sisällöstä s.34.: [Tuulivoimarakentaminen-tienpitäjän-näkökulmasta--selvitys-on-valmistunut](#)

- Lauri Puhakainen: Suunnitellut luontoselvitykset vaikuttavat kattavalta ja hanke huomioiden riittävältä. Natura-tarvearvio huomioitava, vaikka Natura-alueita ei ole hankealueella tai välittömässä läheisyydessä.

Linnustosta erityisesti nousee esiin hankealueen lähellä olevat petolintujen pesäpaikat. Osa saat-
taa olla autioituneita, mutta viirupöllöjä on rengastettu viime vuonna.

- Juuso Pätynen: Turvemaiden huomioiminen rakennussuunnitelmissa on suositeltavaa pintavesivaikutusten näkökulmasta. Eeva-Riitta Jänönen kommentoi, että huomioidaan ja pyritään sijoittamaan voimalat kuivemmalle maalle ja pintavesivaikutusarvioinnissa huomioidaan vaikutukset. Purohelmiaineisto on SYKE:n tekemä aineisto purojen luonnontilaisuudesta, jota kannattaa hyödyntää: [SYKE Pienten virtavesien valtakunnallinen tilan arviointi ja mallinnus](#)

Pätynen kommentoi neuvottelun keskusteluun/chattiin, että metsälain mukaiset lähdekohteet - aineistoa kannattaa myös katsoa. Sen mukaan Huuhtimäellä on ainakin yksi lähde hankealueen valuma-alueella. Maastotietokannan lähteet ja vesikuopat-aineisto myös kannattanee katsoa Qgisissä. Nopealla katsonnalla viitisen lähdeä valuma-alueelta. Jos konsultilla on pääsy GEO-plugiiniin Qgisissä, niin "vesistötyö" hakusanalla pitäisi löytyä tietoa mm. pintavesien hoidon kunnostustoimenpiteistä kuten purokunnostuksista. Elina Nissinen vastasi chattiin, että selvitetään, onko konsultin vesistöasiantuntijoille tuttu ja onko konsultilla käytössä.

- Eero Korhonen: Mäkelänmäen ja Kokonkylän alueille olennainen maisema, joihin erityisesti nykyisellä sijoittelulla WT2 vaikuttaa. YVA:lta toivotaan suunnittelua eikä vain alkuperäisen ratkaisun perustelua.
- Sirpa Peltonen: Maisema-arviointiopasta ollaan tekemässä. Hyvä, että tehdään kunnon maisemaselvitys, eikä vain havainnekuvien perusteella. Kulttuuristen arvojen yhteydessä korostuu inventoidut maisema-alueet ja arvokkaat alueet joihin 5–6 km matkaa sekä myös paikalliset kulttuuri-
maisemat (esim. Kokonkylä). Korkeita seläniteitä ovat esim. Mäkelänmäki ja Kokonkylä, joista näkymät hyvät. Maakuntakaavaluonnoksessa Oralankylän ympärille kaavoitettu kolme tuulivoima-
aluetta, joten Oralan alueelle syntyy useammasta suunnasta maisemavaikutuksia.
- Teemu Oittinen: Rakentamisen aikaisissa vaikutuksissa ja esim. tiesuunnitelmissa on huomioitava luonnontilaiset alle 1 ha lammet ja purot, sekä tarvittavat ilmoitukset kaivettaessa (esim. purojen alitusilmoitus).
- Eira Luokkanen: Hankealueen luoteisosan GTK:n kartoituksessa tunnistettu potentiaalinen mustaliuskealue on hyvä huomioida asianmukaisella tavalla.
- Katri Nousiainen: Arvokkaiden kohteiden lisäksi on olemassa Etelä-Savon kulttuuriperintötietokanta, jonka mukaan esim. Kokonkylässä on pari arvokasta kohdetta. On hyvä huomioida arvioinnissa.

- Satu Karjalainen: Asutuskartassa kannattaa huomioida myös kaavoissa rakennuspaikoiksi osoitetut alueet. On myös hyödyllistä katsoa lähivesistöjen potentiaalinen rakennusoikeus.

Palautteessa tulee nousemaan esiin mikromuovi ja vaikutukset kiinteistöjen arvoon. On harkittava, minkä verran niitä huomioidaan arvioinnissa. Mikromuoviin ei kannata liikaa panostaa, mutta hyvä käsitellä arviointiselostuksessa jotenkin. Kiinteistöjen arvoon liittyvät asiat eivät kuulu YVAan, mutta siihenkin liittyen voi tulla palautetta ja kysymyksiä, joten kannattaa miettiä, miten käsitellään ja varautua käsittelemään aihetta esim. yleisötilaisuudessa.

- Jaana Leppänen: Miten ilmastovaikutukset huomioidaan? Eeva-Riitta Jänönen vastasi, että on arviointiselostuksessa yhtenä arvioitavana osa-alueena. Käsitellään esim. paljonko hanke vähentää energiantuotannon hiilidioksidipäästöjä ja vaikutukset metsien hiilinieluihin ja -varastoihin.

Leppänen jatkoi kysymällä, onko vastustus suurempaa kuin keskimäärin hankkeissa? Nousee huoli hyväksyttävyydestä, kun tilanne vaikuttaa heikohkolta tällä hetkellä.

Jänönen totesi, että vastustus vaihtelee hankkeissa. Usein alueilla, missä tuulivoimaa ennestään ei ole, vastustus voi olla suurempaa. Tiedottamiseen on kiinnitetty ja kiinnitetään erityistä huomiota tässä hankkeessa.

Jari Väyrynen totesi, että hankkeen vastustaminen ja haaste on tunnistettu, minkä vuoksi alusta alkaen on oltu avoimia sekä on pidetty tapaamisia vastustajien kanssa, joissa on kuunneltu ja keskusteltu molemmin puolin.

Marko Tanttu totesi, että maakuntakaavasta saadun palautteen perusteella esim. Pieksämäki ja Kangasniemi eroavat merkittävästi vastustuksen suhteen. Voi olla, että koska Pieksämäellä on jo rakentumassa tuulivoimaa, suhtautuminen on positiivisempaa.

- Marko Tanttu: Mikä on Puolustusvoimien kanta hankkeeseen ja tarvitseeko tehdä tutka-analyysi? Jari Väyrynen totesi, että hankkeelle on haettu Puolustusvoimien lausunto ja se on myönteinen. Ei ole vaadittu tutka-analyysia.

3 YVA-menettely ja sen aikataulu

Satu Karjalainen esitteli YVA-menettelyä, sen osapuolia, kulkua ja aikataulua. Karjalainen kertoi lyhyesti etusijamenettelystä.

Todettiin, että YVA- ja kaavamenettelyn kuulemista ei yhteensoviteta, vaan kaavoitus ja YVA tehdään erillisinä. YVA-ohjelma ja OAS on tavoitteena asettaa nähtäville samoihin aikoihin, samoin myöhemmässä vaiheessa YVA-selostus ja kaavaluonnos, joten YVA:n ja kaavan yleisötilaisuudet voidaan pitää yhteisenä.

4 Kaavoitus

Kaavatilanne käsiteltiin aiemmin.

Todettiin, että koska kyseessä on seitsemän tuulivoimalan hanke, tarvitsee maakuntakaava muuttua ennen, kun voidaan hyväksyä osayleiskaava.

5 Jatkotoimenpiteistä sopiminen

- Sovittiin, että Satu Karjalainen kokoaa listan ELY-keskuksen ensisijaisista yhteyshenkilöistä aihealueisiin liittyen, joihin voidaan olla suoraan yhteydessä. Laitetaan viestit kuitenkin tiedoksi myös Satu Karjalaiselle.

- Seurantaryhmään liittyen keskusteltiin seuraavaa: Kunnassa on yhteystietoja sopiville tahoille ja tietoa, millaisia organisaatioita kannattaa kuulla. ELY-keskus on mielellään asiantuntijan roolissa mukana.
- Hankkeella on useita naapurikuntia. Satu Karjalainen arvioi, missä kunnissa on oleellista kuuluttaa ohjelma nähtäville, ja palaa asiaan.
- Sovittiin, että ohjelmaluonnos käy ELY-keskuksen kommentailla ennen, kun tulee nähtäville.
- Todettiin, että heinäkuu on ELY-keskuksessa loma-aikaa, mikä huomioidaan aikataulussa.
- Ympäristö.fi-sivuston aineistolle on kokorajoitus. Toivomus on, että konsulttiaineistot ovat enintään 50 Mt. Lisäksi on suositus, että aineistot olisivat saavutettavia.
- Sovittiin, että hankkeesta vastaavan laskutustiedot toimitetaan Satu Karjalaiselle.
- Todettiin, että YVA-ohjelmasta tulee painetut versiot Kangasniemen kunnantalolle sekä kirjastoon tai vastaavaan saavutettavaan paikkaan. Lisäksi ELY-keskukselle toimitetaan kolme painettua kappaletta.
- Lisäksi tulee arvioida, mihin lehtiin kuulutukset tulee vaikutusalueen mukaan. Aikataulussa tulee myös huomioida, että lehdet eivät ilmesty joka päivä.

6 Ennakkoneuvottelun päättäminen

Kokous päätettiin klo 11:00.